

**ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัย
ต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย**
**The Impact of Applied Technology and Antecedents on Small–Medium Business
and Startup Performance**

ณภัทร ดีมาก

Napath Deemark

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: napath.oh@hotmail.co.th

Received December 4, 2021; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ประการแรกเพื่อศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทยสำหรับการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์นำเสนอ ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 ราย ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ประกอบธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น จำนวน 400 ราย เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบันและเครือข่ายทางธุรกิจ ส่วนมุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ สำหรับตัวแปรคั่นกลาง ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ เครือข่ายทางธุรกิจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยโดยตามวัตถุประสงค์ พบว่า เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ตัวแปรตามวัตถุประสงค์ตัวสุดท้ายที่มีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ เครือข่ายทางธุรกิจเป็นตัวแปรที่มีผลทางบวกสูงสุดในทางตรงต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ ถือว่าเป็นข้อค้นพบที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาธุรกิจให้มีผลประกอบการที่น่าพอใจ สามารถต่อยอด ขยายกิจการ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในอนาคต

คำสำคัญ : วิสาหกิจเริ่มต้น; เครือข่ายทางธุรกิจ; การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the impact of resource-based view perspectives on institutional-based view perspectives on a business network and the applied technology 2) to study the impact of institutional-based view perspectives on Business Network applied technology 3) to study the impact of the business network on the applied technology and the Performance of Small Medium Businesses and Thai Startup 4) finally, to study the impact of contemporary applied technology on the Performance of Small Medium Businesses and Thai Startup. To obtain complete information, qualitative data were collected using in-depth interviews with five key informants and quantitative data were collected from questionnaires from 400 small-medium businesses, and startups. The structural equation model (SEM) was analyzed with packaged software.

The results showed that the resource-based view perspectives had a positive effect on the institutional-based view business network. Meanwhile, the institutional-based view perspectives had a positive effect on the business network. The interstitial variable consisted of two: business network and applied technology. According to the objectives, the business network had a positive effect on the applied technology and the Performance of Small and Medium Businesses and Thai Startup. The last objective variable that had a positive effect on small, medium, and startup enterprise performances was the applied technology.

The significant finding of the research result indicated that business networks were directly the crucial variables that had the most positive influences on the performances of small, medium, and startup enterprises. Therefore, the research results were considered useful findings for small-medium business entrepreneur development to achieve satisfactory performance and to expand the business to be more competitive in the future.

Keywords: Startup Enterprises; Business Network; Application of Contemporary Technology

บทนำ

ในประเทศที่พัฒนาแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างสินค้าใหม่ สร้างนวัตกรรมใหม่ ในอดีต การพึ่งพาเงินลงทุนและวัตถุดิบจากภายนอกประเทศในลักษณะการรับจ้างผลิต สามารถทำรายได้ เข้าประเทศ แต่ต้นทุนต่าง ๆ ก็มีสูงขึ้นทำให้ไทยไม่มีความได้เปรียบทางด้านการแข่งขัน

ธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (small medium business and startup) ที่ถือเป็น นักรบเศรษฐกิจแนวใหม่ที่จะมาช่วยขับเคลื่อนประเทศให้เกิดการพัฒนาทันต่อนานา ๆ ประเทศ หากจะกล่าวถึงธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น อาจจะคุ้นเคยและได้ยินมากระยะหนึ่งแล้ว เพราะในประเทศไทย กล่าวกันในช่วงกว้างตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 (สำนักพิมพ์ปิโก, 2561) โดยภาพรวมธุรกิจ ขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น คือ กิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อค้นหาโมเดลธุรกิจ (business model) ที่ทำซ้ำได้ (repeatable) ขยายตัวได้ (scalable) (Blank อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยศิลปากร, โครงการพัฒนา ธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่, 2560) หรืออีกความหมาย คือ กิจกรรมที่มุ่งมันจะสร้างผลิตภัณฑ์ หรือบริหารใหม่ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง (Ries อ้างถึงใน สำนักพิมพ์ปิโก, 2561) ยังสามารถให้นิยามได้ว่า เป็นกิจการกลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ ในการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ผู้ประกอบการ กลุ่มนี้ สามารถประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อมาสร้างธุรกิจให้เติบโตอย่างรวดเร็ว จึงเป็นกิจการแห่งอนาคตที่จะเป็นอีกหนึ่งกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (เกศรา มัญชุศรี, 2560) สำหรับในประเทศไทย เริ่มมีธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ใน รุ่นแรก ๆ เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2554 ยกตัวอย่างเช่น วงใน (Wongnai) ที่เริ่มต้นจากการเป็นเว็บไซต์รีวิว ร้านอาหารมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 แต่เมื่อมาถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาเป็นแอปพลิเคชันที่เป็นแพลตฟอร์ม ขนาดใหญ่สำหรับการค้นหาร้านอาหารได้สะดวกมากขึ้น มีผู้ใช้มากกว่า 2.2 ล้านคน มีข้อมูลร้านอาหาร มากกว่า 2 แสนร้านค้า และมีรีวิวมากกว่า 4 ล้านชิ้น ธุรกิจมีรายได้หลักมาจากค่าโฆษณา รวมถึงการขาย ดิลจากร้านอาหาร (daily deal) (เกศรา มัญชุศรี, 2560) หรือปัญหาแท็กซี่ไม่ยอมรับผู้โดยสาร เป็นโอกาส ทางธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้น (startup) ชื่อ Grab Taxi ที่ก่อตั้งโดยชาวมาเลเซีย เข้ามาทำตลาดสร้างธุรกิจ จากแอปพลิเคชันการเรียกแท็กซี่ จนประสบความสำเร็จ โดยมีส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับ 1 ทุก ๆ 5 วินาที จะมีการเรียกแท็กซี่ผ่าน Grab Taxi และในปัจจุบัน Grab Taxi มีมูลค่าประเมิน 2 พันล้านเหรียญ สหรัฐฯ ภายในเวลาเพียง 14 เดือน (ศศิรินทร์ สายะสนธิ, 2560)

จะเห็นได้ว่า ในยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น ทำให้หลายธุรกิจต้องมีการปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดในยุคปัจจุบันได้ นอกจากนี้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมยังเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญที่ทำให้เกิดแนวคิดการทำธุรกิจรูปแบบ ใหม่ หรือที่เรียกกันว่า ธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น คือ ธุรกิจที่เกิดจากการมองเห็น โอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนส่วนมากแล้วหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Solution) ใหม่ ๆ ให้กับลูกค้า โดยการสร้างโมเดลธุรกิจที่มีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเข้ามาเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่

แตกต่างจากเดิม โดยธุรกิจจะต้องสามารถทำซ้ำและขยายตัวเติบโตได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาอันสั้น อีกทั้งยังสร้างกำไรและเพิ่มจำนวนผู้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง (สุพเนตร แสนเสนา, ธิดาทิพย์ บุตรแสง และกุลยา พัฒนากุล, 2560)

ปัจจุบัน องค์การใหญ่ในประเทศไทยเริ่มหันมาให้ความสนใจในธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น มากขึ้น หรือในบางองค์การมีความต้องการที่จะสร้างธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ขึ้นมาเอง โดยการพัฒนา Solution ใหม่ ๆ หรือเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานภายในองค์การให้สามารถแข่งขันได้ เนื่องจากองค์การใหญ่ที่เกิดความตื่นตัวกับยุค Digital Disruption และมองว่า ธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น เป็นหนึ่งในฟันเฟืองสำคัญที่จะเข้ามาหาข้อเคลือบขององค์การ หรือช่วยหาธุรกิจใหม่ที่มีศักยภาพ (new s-curve business) ได้ อีกทั้ง ยังเพื่อตอบโจทย์พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว (สมโภชน์ จันทรสมบุรณ์, 2562)

ประเทศไทยมีเพียงไม่กี่รายที่สามารถพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้ ท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรง และกระแสนิยมที่คนไทยเริ่มหันมาสนใจทำธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น มากขึ้นแต่อย่างไรก็ตาม การที่จะเกิดเป็นธุรกิจ Startup ได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ หลายปัจจัยที่สนับสนุนต่อการดำเนินธุรกิจด้วย ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยด้านเครือข่าย หรือแม้กระทั่งปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่ใช้ในกิจการ ประกอบด้วย การวางแผนการจัดองค์การขึ้น และการควบคุมให้ธุรกิจ มีการดำเนินงานอย่างคล่องตัวมากขึ้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium business and Startup performance–SMS) เป็นอย่างมาก (จิราภรณ์ บุญยั้ง, 2559)

ปัจจุบันหลายภาคส่วนสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสโลก แต่จากสถิติของ สำนักงานส่งเสริม-วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กลับพบว่า ผู้ประกอบการดังกล่าวที่ประสบ-ความสำเร็จมีจำนวนไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ (ศศิรินทร์ สายะสนธิ, 2560) จากปัญหาดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย เพื่อพิจารณาถึงปัจจัยในแต่ละด้านที่จะนำผู้ประกอบการธุรกิจไปสู่ผลประกอบการที่ดีได้

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงนำมาสู่การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย เพื่อได้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของมุมมองด้านฐานทรัพยากรต่อมุมมองด้านสถาบัน เครือข่ายทางธุรกิจ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

2. เพื่อศึกษาผลกระทบของมุมมองด้านสถาบันต่อเครือข่ายทางธุรกิจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

3. เพื่อศึกษาผลกระทบของเครือข่ายทางธุรกิจต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

4. เพื่อศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

สมมุติฐานของการวิจัย

H1 : มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบัน

H2 : มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ

H3 : มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

H4 : มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ

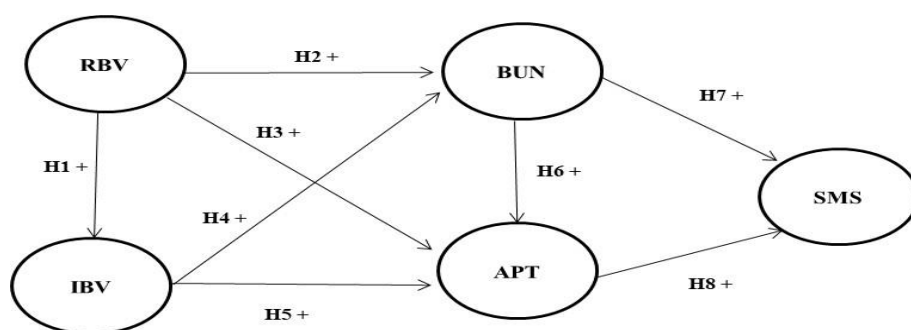
H5 : มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

H6 : เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

H7 : เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

H 8 : การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตงานวิจัย

ในการศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งไม่ทราบจำนวน จึงใช้วิธีคำนวณ ด้วยสูตรทางสถิติของ Cochran

2. ขอบเขตด้านตัวแปร มีดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ มุมมองด้านฐานทรัพยากร (Resourc-Based View: RBV) มุมมองด้านสถาบัน (Institutional-Based View: IBV) ตัวแปรคั่นกลาง (Mediator Variables) คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย (Applied Technology: APT) และเครือข่ายทางธุรกิจ (Business Network: BUN) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium Business and Startup Performance: SMS)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 ถึง เดือนธันวาคม 2564

การทบทวนวรรณกรรม

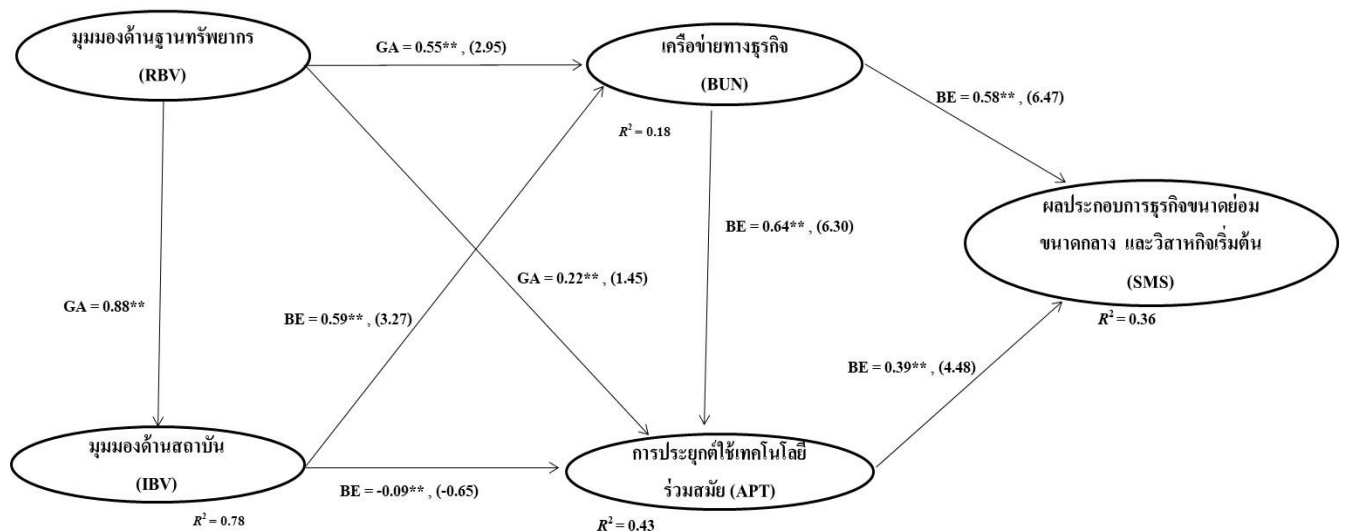
วิสาหกิจเริ่มต้น (Sutton, 2000) เป็นรูปแบบของธุรกิจหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการมองเห็นปัญหาและโอกาสทางธุรกิจ แล้วธุรกิจสามารถออกแบบโมเดลทางธุรกิจเพื่อมาแก้ไขปัญหาที่ โดยจะเป็นวิธีการการแก้ไขปัญหาที่ใหม่ และแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย อีกทั้งธุรกิจต้องสามารถสร้างผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมายของธุรกิจ เช่น สามารถสร้างยอดขายหรือกำไรได้เพิ่มขึ้น หรือการมีจำนวนผู้ใช้งานมากขึ้น เป็นต้น โดยจุดกำเนิดเริ่มมาจากการพัฒนาธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง (Small and Medium Business) ขึ้นมาเป็นวิสาหกิจเริ่มต้น อีกทั้งองค์การที่มีการบริหารจัดการโดยกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีความพร้อมที่จะท้าทาย ต่อสู้กับสิ่งใหม่ ๆ แม้ว่าจะมีทรัพยากรอย่างจำกัด และมีความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นมากมายในยุคที่มีการเติบโตของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและผันผวนอย่างมาก โดย (Drnovsek, Wincent, and Cardon, 2010) อีกนิยามมองว่าเป็นการทำธุรกิจที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นประยุกต์กระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเติบโตทางธุรกิจ อีกทั้งเชื่อมโยงกับความเชื่อในการสร้างสรรค์ให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างแนวคิดหรือวิธีการทำงานที่ผู้ประกอบการมีต่อตัวเอง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นปัจจัยหลายด้านในการขับเคลื่อนธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นมุมมองด้านฐานทรัพยากร มีนักวิจัยได้ให้แนวคิดในเรื่องนี้หลายท่าน โดยเฉพาะ งานวิจัยของ Barney (1986); Rumelt (1984) และ Wernerfelt (1984) ซึ่งให้เห็นถึงทรัพยากรที่มีคุณลักษณะพิเศษ (unique resources) ส่งผลต่อผลประกอบการที่สูงกว่าสินทรัพย์ที่มองไม่เห็น (invisible assets) ได้แก่ เทคโนโลยีความเชื่อถือจากผู้บริโภค ภาพลักษณ์ของตราสินค้าและการควบคุมการจำหน่าย วัฒนธรรมองค์การ และทักษะ โดยกล่าวว่าสินทรัพย์ที่มองเห็น (visible assets) มีความจำเป็นในการทำธุรกิจ แต่สินทรัพย์ที่มองไม่เห็น มีความจำเป็นมากกว่าต่อความสำเร็จที่ได้เปรียบสินทรัพย์ที่มองไม่เห็น จัดว่าเป็นทรัพยากรแท้จริงที่มีอำนาจต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันอีกปัจจัย คือ มุมมองด้านสถาบัน ที่มีเหตุปัจจัยในการขับเคลื่อนองค์การเป็นอีกหนึ่งประการสำคัญของการบริหารกลยุทธ์ เพราะมุมมองนี้ เกี่ยวข้องกับมิติต่าง ๆ ขององค์การ (North,

1990; Williamson, 1985) ที่เป็นพื้นฐานของกลยุทธ์ (Peng, Wang, & Jiang, 2008) รวมถึงเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การที่มีผลต่อผลประกอบการขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมองค์การ วิธีคิด วิธีการแก้ไขปัญหา สำหรับการสนับสนุนการตัดสินใจการวางแผนหรือการแก้ปัญหาเชิงธุรกิจที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ อีกทั้งการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเป็นถือว่าเป็นเครื่องมืออีกรูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม หรือองค์การ หลายองค์การที่ต่างมีทรัพยากรของตนเอง มีเป้าหมาย มีวิธีการทำงาน และมีกลุ่มเป้าหมายของตนเอง บุคคล กลุ่มหรือองค์การเหล่านี้ ได้เข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลาอันพอสมควร แม้อาจจะไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ก็จะมีรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือหรือของความร่วมมือจากกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่สามารถติดต่อไปได้ (งามเนตร จริ่งสูงเนิน, 2538) เป็นระบบที่สมาชิกโยงใยกัน แต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความเท่าเทียมกันมีอิสระต่อกัน สามารถยืนหยัดอยู่ด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้พื้นฐานความเคารพ เชื่อถือ เอื้ออาทร มากกว่าการออกคำสั่งบังคับบัญชา (สมใจ โลหะพุนตระกูล, 2539) ควรต้องเป็นรูปแบบทางสังคมที่เปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์การเพื่อแลกเปลี่ยนการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำงานร่วมกัน เครือข่ายยังประกอบด้วยองค์การจำนวนหนึ่งซึ่งมีอาณาเขตแน่นอนหรือไม่ก็ได้ แต่มีฐานะเท่าเทียมกัน (นฤมล นิราทร, 2543) สามารถขับเคลื่อนธุรกิจได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพสูงสุด และความคล่องตัวสูงสุด และประการสุดท้ายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยถือเป็นหัวใจหลักอีกประการในการศึกษาครั้งนี้ เพราะด้วยปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อคนไทยมากขึ้นอย่างรวดเร็วในหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การค้าพาณิชยกรรม รวมไปถึงการศึกษา และการสาธารณสุข ส่งผลให้ปริมาณผู้ใช้เทคโนโลยีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจากพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของคนที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้เกิดธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลาย รวมถึงช่องทางการชำระเงินที่เปลี่ยนแปลงไป จากอดีตที่มีเพียงเงินสด หรือเช็คที่ใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการเท่านั้น หากแต่ปัจจุบันผู้คนสามารถทำธุรกรรมผ่านช่องทางเทคโนโลยีได้หลากหลายช่องทาง รวมถึงอนาคต มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลในการปรับเปลี่ยนการใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสถานะเศรษฐกิจโลกมากยิ่งขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการใช้งานอย่างต่อเนื่องก็เป็นอีกปัจจัยที่นำไปสู่การเป็นธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (ฐานเศรษฐกิจ, 2563) สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปประเทศเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จึงได้เกิดแนวคิดนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยในรูปแบบวิสาหกิจเริ่มต้น ที่มุ่งเน้นให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐภาคเอกชน เพื่อผลักดันเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งส่งเสริมให้ประเทศก้าวเข้าสู่การยกระดับศักยภาพการแข่งขันของ ภาคธุรกิจ รวมถึงสร้างความมั่นคงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้ยั่งยืน (เสาวลักษณ์ พิสิษฐ์ไพบูลย์, 2559) ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการใช้งานอย่างต่อเนื่องก็เป็นอีกปัจจัยที่นำไปสู่การเป็นธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium Business and Startup)

ระเบียบวิธีวิจัย

ข้อมูลที่นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มีทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณส่วนแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นก็มีทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ มีข้อมูลในภาคสนามที่ทำการเก็บรวบรวมในพื้นที่เป้าหมาย ข้อมูลทุติยภูมิคือหลักการแนวคิดทฤษฎีซึ่งได้ทบทวนวรรณกรรมจากตำรา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium Business and Startup) ด้วยวิธีการคำนวณ ใช้สูตรทางสถิติของ Cochran (Cochran, 1977 อ้างใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) เป็นจำนวน 384 ราย เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล จึงเก็บข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling – SEM) มีการวิเคราะห์ Path Analysis โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ภาพที่ 2 ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบรวมของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุปปัจจัยต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

ตัวแบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 524.82 องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 480 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.09 ค่าความน่าจะเป็น (p value) มีค่าเท่ากับ 0.07706

ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.937 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.897 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.999 และค่าดัชนีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.015 แสดงว่าตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผลการทดลองสมมติฐาน

สมมติฐาน		ผลการทดสอบ สมมติฐาน
H1	มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบัน	สนับสนุน สมมติฐานที่ตั้งไว้
H2	มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ	สนับสนุน สมมติฐานที่ตั้งไว้
H3	มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย	ไม่สนับสนุน
H4	มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน
H5	มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย	สมมติฐานที่ตั้งไว้ ไม่สนับสนุน
H6	เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน
H7	เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน
H8	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน

จากตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง อิทธิพลเชิงสาเหตุควบคู่กับการพิจารณาค่า t – statistics พบว่าผลการวิเคราะห์มีสมมติฐานจำนวน 6 สมมติฐาน สนับสนุนกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ

- มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบัน
- มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ
- มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ
- เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย
- เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น
- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

และไม่สนับสนุนกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ จำนวน 2 สมมติฐาน คือ

- มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย
- มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

1. จากผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรมุมมองด้านฐานทรัพยากรส่งผลต่อมุมมองด้านสถาบันสูงมาก ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นต้องการพัฒนามุมมองด้านสถาบันให้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ปรับเปลี่ยนแนวทางดำเนินธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้
2. จากการวิเคราะห์ พบว่า เครือข่ายทางธุรกิจส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยในระดับปานกลาง ดังนั้น เครือข่ายธุรกิจมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะสามารถส่งผลให้กับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี
3. จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นมาจากปัจจัยของเครือข่ายทางธุรกิจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย แต่ตัวที่มีอิทธิพลสูงสุดคือเครือข่ายทางธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบการต้องสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย นักวิจัยที่สนใจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการของวิสาหกิจเริ่มต้นไทย ทำให้ผลประกอบการที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง อาจนำตัวแบบนี้ไปใช้ในปัจจัยอื่นที่ใกล้เคียงเพิ่มเติมก็ได้ เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยา มีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น หรือในอีกมุมมอง อาจจะนำไปศึกษาในปัจจัยด้านการเมืองผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น รวมถึงบริบทปัจจัยด้านวัฒนธรรมมีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย นักวิจัยที่สนใจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการของวิสาหกิจเริ่มต้นไทย ทำให้ผลประกอบการที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง อาจนำตัวแบบนี้ไปใช้ในปัจจัยอื่นที่ใกล้เคียงเพิ่มเติมก็ได้ เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยา มีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นหรือในอีกมุมมองอาจจะนำไปศึกษาในปัจจัยด้าน

การเมื่อผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น รวมถึง
บริบทปัจจัยด้านวัฒนธรรมมีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจ
เริ่มต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกศรา มัญชุศรี. (2560). *SET your startup business guide*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- งามเนตร จริ่งสูงเนิน. (2538). *องค์กรชุมชนเครือข่ายเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ:
กรณีศึกษาขององค์กรชุมชนเครือข่ายลุ่มน้ำแม่ราก-แม่เลา ตำบล-ป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัด
เชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิราภรณ์ บุญย้ง. (2559). การบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 11(1), 136–148.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2563). *สสว. เผย SMEs ยกเลิกกิจการเพิ่ม 3.56%.* สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2564, จาก
<https://www.thansettakij.com/business/418419>
- ธีรฤติ เอละกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบัน
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- นฤมล นิราทร. (2543). *การสร้างเครือข่ายการทำงาน: ข้อควรพิจารณาบางประการ*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร, โครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่. (2560). *สตาร์ทอัพ คืออะไร*. ค้นเมื่อ 20
มกราคม 2562, จาก <http://www.startup.su.ac.th/?p=84>
- ศศิรินทร์ สายะสนธิ. (2560). *ทำไม Startup ในไทยไม่ค่อยประสบความสำเร็จ?* สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน
2564, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/760159>
- สมใจ โลหะพุนตระกูล. (2539). *จส. 100: สำนักทางสังคมของคนชั้นกลางในเมือง* (วิทยานิพนธ์สังคมวิทยา
และมานุษยวิทยา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมโภชน์ จันทร์สมบูรณ์. (2562). *เมื่อองค์กรใหญ่ร่วมมือกับสตาร์ทอัพสร้างนวัตกรรมใหม่*. สืบค้นเมื่อ 25
พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.disruptignite.com/blog/corporate-x-startup>
- สำนักพิมพ์ปิงโก. (2561). *สตาร์ทอัพคืออะไร? ต่างจาก SME หรือเปล่า? และสำคัญต่อชีวิตเราอย่างไร*.
สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน, 2563, จาก <https://bingobook.co/business/startup/>
- สุพเนตร แสนเสนา, ธิดาทิพย์ บุตรแสง, กุลยา พัฒนากุล. (2560). *ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจ*.
สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2560, จาก http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/01_1_Startup.pdf

- เสาวลักษณ์ พิธิษฐไพบูลย์. (2559). *ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0*. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/33499%-ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่%ไทยแลนด์%204.0.html>
- Barney, J. B. (1986). Strategic factor markets: Expectations, luck, and business strategy. *Management Science*, 32, 1231–1241.
- Dmrovsek, M., Wincent, J., & Cardon, M. S. (2010). Entrepreneurial self-efficacy and business start-up: Developing a multi-dimensional definition. *International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research*, 16(4), 329–348.
- North, D. C. (1990). *Institutions, institutional change, and economic performance*. New York: Cambridge University Press.
- Peng, M. W., Wang, D. Y. L., & Jiang, Y. (2008). An institution-based view of international business strategy: A focus on emerging economies. *Journal of International Business Studies*, 39(5), 920–936.
- Rumelt, R. P. (1984). Towards a strategic theory of the firm. *Competitive Strategic Management*, 26, 556–570.
- Sutton, S. M. (2000). The role of process in a software start-up. *IEEE Software*, 17(4), 33–39.
- Wernerfelt, B. (1984). A resource-based view of the firm. *Strategic Management Journal*, 5(2), 171–180.
- Williamson, O. E. (1985). *The economic institutions of capitalism: Firms, markets, relational contracting*. New York: Free Press.